

ВИКОРИСТАННЯ TELEGRAM В ПРОЦЕСІ ОВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ У РАМКАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Сергіна Світлана Володимирівна

старший викладач кафедри іноземних мов Харківського національного
технічного університету “Харківський політехнічний інститут”

У даній роботі розглядається можливість використання мобільного додатку Telegram для організації як індивідуальної, так і групової роботи в рамках дистанційного навчання іноземної мови.

З появою і поширенням мережі Інтернет викладачі почали застосовувати його можливості з метою збільшення ефективності освітнього процесу, як засіб наочності і спосіб підвищення мотивації студентів. Поява технічних засобів (комп'ютерів, планшетів, смартфонів) вплинула на способи подання інформації, яка сьогодні найчастіше подається в мультимедійному форматі, тобто в декількох формах одночасно: текстовій, графічній, відео, аудіо, інтерактивній. Сучасний освітній простір, крім стандартних мультимедійних методичних розробок, онлайн-тестів і навчальних матеріалів з мови, пропонує також дистанційні форми вивчення іноземної мови.

У наш час повсюдно поширене використання месенджерів як загальноприйнятого каналу комунікації. Даний факт не міг не привернути увагу зацікавлених викладачів, які прагнуть оптимізувати, поліпшити і модернізувати процес навчання іноземній мові.

Комунікативна компетенція в повній мірі в сукупності всіх її складових може бути реалізована лише в умовах багатокomпонентного і багаторівневого освітнього простору, за умови комбінації форм і видів навчальної мовленнєвої діяльності, наявності професійного тьютора, автентичності мовленнєвого

наповнення навчального текстового контенту, актуалізації процесів самонавчання, самомотивації і самоконтролю. Месенджери і можливість організації в них чатів є однією з форм навчальної діяльності. В даний час одними з найбільш популярних майданчиків для комунікації є такі месенджери, як What'sApp, Telegram, Viber, Skype, Facebook, Messenger і деякі інші. Кожен з них може бути використаний в процесі навчання будь-яких видів мовленнєвої діяльності [3].

Telegram на перший погляд, ідентичний іншим. Листування, обмін фото і відео – все як у всіх. Однак, на відміну від інших, Telegram пропонує ряд відмінностей:

- передача файлів будь-якого формату – RAR-архів, таблиці в Excel, інструкція в PDF, MP3 і відео. Обмеження розміру файлів – до 1,5 Гб;
- Cloud зберігання даних;
- синхронізація з пристроями. Месенджер працює на платформах iPhone, Android, WindowsPhone. Також є можливість заходити до свого облікового запису з декількох пристроїв: кількість одночасних сесій необмежено;
- швидка доставки повідомлень і файлів;
- створення великих загальних чатів до 5000 одночасних учасників;
- висока безпека і приватність.

Відрізняє Telegram від інших месенджерів можливість створення ботів і каналів. Бот – програма, яка дозволяє відповідати на питання користувача, шукати інформацію, консультувати. Telegram розвиває свій API для ботів, і з кожним днем їх стає все більше. У кожного бота також є ім'я користувача, отже, його можна відшукати в глобальному пошуку. Боти діляться на 2 групи – прості і ті, що вбудовуються (inline). З простими ботами можна взаємодіяти безпосередньо, відправляючи їм текст (наприклад, пошуковий запит) або команди, які передбачив розробник [1].

Через API ботів Telegram можна, за допомогою безлічі мов програмування, створити бота і визначити для нього виконання певних завдань

і реагування на задекларовані програмістом команди. Використання даного механізму вигідно відрізняє цей месенджер від інших і дозволяє реалізувати функції, які неможливо виконати при використанні інших програм подібного роду.

Канали – це чати, що дозволяють відправляти повідомлення необмеженому числу користувачів, підписаних на нього. Вони являють собою суміш блогу і новинної стрічки.

Цікаво розглянути використання Telegram в освітньому процесі для студентів, які здобувають вищу освіту. Навчання може проводитися повністю віддалено, без очних занять. Основна функція Telegram може складатися у відправці повідомлень курсу і подальшого збору і перевірки виконаного домашнього завдання. Також стане в нагоді бот, який автоматично розсилає студентам завдання і нагадування про терміни здачі.

В університеті є можливість використовувати месенджер як для кожного предмета окремо, так і в загальному навчальному чаті. Кожен викладач може створити окремий чат для свого предмета, додати всіх студентів групи і перенести навчання на новий рівень.

В процесі дистанційної освіти дуже важливим є зворотній зв'язок між викладачем і студентом. Навчання можна вибудувати через інтерактивні навчальні матеріали, які містять інструкції, навчальний контент (відео, інтерактивні відео, текст, малюнки), самоперевірку, посилення тощо. За допомогою таких навчальних матеріалів студент вивчає нову тему самостійно. Для питань створюється чат для спілкування, щоб, стикаючись з труднощами, студенти продовжували виконувати завдання.

Студенти відчують себе більш розслабленими в такій атмосфері і спілкуються більш охоче. Так, у них є можливість знайти слово в словнику або перевести цілу фразу в Google, поки вони пишуть повідомлення, але сам факт того, що вони намагаються і беруть участь в процесі – вже багато чого значить.

Викладач може відправляти текст домашнього завдання в чат. До дати здачі студенти можуть задавати питання безпосередньо викладачу. Питання не повторюватимуться, адже вся історія спілкування буде видна всім студентам групи [1]. Викладач може посилатися на літературу або найближчі конференції по предмету.

Відправляти завдання студенти можуть в чат, одночасно знайомитись з роботами однокурсників, або, навпаки, не маючи можливості бачити їх, – в залежності від виду домашнього завдання.

За допомогою чатів можна тренувати письмову і діалогічну мови.

Можна використовувати наступні вправи на розвиток письмової мови:

1) Вправи, спрямовані на побудову власного письмового висловлювання з використанням різних опор, таких як: ключові слова, план, логічна схема, картина, фотографія, фрази, вирази.

2) Вправи, спрямовані на створення письмового висловлювання. Це може бути лист або повідомлення, написане за зразком.

3) Вправи, що вимагають від студентів висловлювати свої думки в письмовій формі без опори на вербальні елементи (написання есе).

Для розвитку діалогічного мовлення необхідно користуватися різними способами навчання такими, як:

1) використання діалогу-зразка;

2) покрокове складання діалогу;

3) ведення діалогу за допомогою штучного створення ситуацій спілкування;

4) використання різних ігор.

На навчальних парах викладач може проводити тестування з предмета, використовуючи бота в Telegram. Бот може з бази видати завдання студенту, а після відправки їм відповіді дати правильну відповідь. Рішення ж у вигляді фото відправляється викладачеві і оцінюється пізніше.

У педагога є можливість влаштувати опитування за допомогою бота. Ще один спосіб допомогти студентам вивести англійську на новий рівень. Викладач висилає аудіо файл в телеграм-чат зі студентами і прикріплює опитувальник в класичному варіанті a-b-c answer або True/False statement. Студенти прослуховують аудіо, відповідають і у викладача з'являється можливість побачити участь групи, правильність розуміння аудіо і розібрати незрозумілі моменти в тому ж чаті з подальшим обговоренням. Те ж саме можна зробити з відео. Опитування в Telegram можна провести за допомогою бота Vote або PollBot [1].

Подібні види діяльності, які проводяться завдяки месенджерам, сприятливо впливають на формування комунікативних навичок студентів. Вони допомагають в освоєнні загальної та професійної лексики, розвивають навички самостійної роботи, підвищують мотивацію і інтерес до предмета [2].

Використання Telegram в освітній діяльності має як переваги, так і свої недоліки.

До переваг належать:

- висока швидкість комунікації між студентами і викладачем,
- участь в освітньому процесі поза навчальних занять,
- зручність зберігання матеріалів курсу та робіт студентів,
- зручність подальшого аналізу успішності та активності студентів під час курсу,
- відсутність необхідності створення окремого додатка або реєстрації на сторонньому сервісі,
- використання месенджера безкоштовно,
- можливість відкритого обговорення труднощів предмета між студентами,
- можливість збору зворотного зв'язку від студентів після заняття,
- відсутність необхідності друкування тексту завдань, контрольних робіт на паперовому носії.

Але є і недоліки:

- можливо відволікання учасників діалогу на нерелевантні теми або повідомлення інших користувачів,
- обов'язкова наявність смартфона з мобільним інтернетом у студентів і викладачів,
- можлива втрата інформації в разі блокування месенджера,
- при здачі завдань в одному діалозі можливі копіювання робіт серед студентів.

Таким чином Telegram є зручним безкоштовним засобом комунікації студента і викладача, який прискорить і спростить взаємодію. Незважаючи на недоліки, пов'язані з можливістю списування, реалізація інших загроз мало ймовірна. Плюси ж очевидні, месенджер економить час і витрати на роздруківку паперових матеріалів для проведення занять і контрольних робіт.

Грунтуючись на перерахованих вище функціях використання студентами месенджерів в процесі оволодіння іноземною мовою, можна зробити висновок, що месенджери, будучи, по суті своїй, засобами комунікації, можуть служити меті формування комунікативної компетенції на будь-яких рівнях вивчення мови.

Список використаних джерел:

1. Гатулин Р.Р. Использование мессенджера Telegram для реализации технологии электронного обучения в ВУЗе. // Санкт-Петербургский образовательный вестник, 2017. – С. 31 – 33.
2. Колчина Т. Ф., Борисенко Е. Г., Кравченко О. А. Роль медиаобразования при обучении иностранному языку // Современное образование: актуальные вопросы, достижения и инновации. 2018. С. 49-52.
3. Маликова В. Н. Использование программы Telegram как средства мобильного обучения [Текст] / В. Н. Маликова, Е. Н. Перевощикова // Инновационные тенденции развития системы образования : материалы VI Междунар. науч.-практ. конф. (Чебоксары, 19 февр. 2017 г.) / редкол.: О. Н. Широков [и др.]. — Чебоксары: ЦНС «Интерактив плюс», 2017. – С. 75–78. – ISBN 978-5-9909609-5-4.